

Osnovna škola „Ljudevit Gaj“, Krapina

NASTAVNI PREDMET:

- HRVATSKI JEZIK
- KNJIŽNICA / KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKO-MEDIJSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE, KIMOO (knjižničarka Suzana Pračić)

Razredni odjel: 8.

Datum:

Nastavna tema: HR-medijska kultura: U POTRAZI ZA KNJIGOM – „DAN NSK“

Nastavna tema KIMOO-a: ONLINE KATALOZI ; SUSTAV I ULOGA POJEDINIH VRSTA KNJIŽNICA (ponavljanje)

Ishodi učenja: uočavanje obrazovne, informacijske i multimedijske vrijednosti knjižnice, razlikovanje vrsta knjižnica (NSK, školske, gradske, narodne...), prepoznavanje vrsta kataloga, služenje katalogom i računalno pretraživanje knjižnične građe

ZADATAK SATA:

- *samostalno ili uz pomoć knjižničara pronaći podatke o određenom knjižnome naslovu kataloškim i računalnim pretraživanjem,*
- upoznati autorski i naslovni katalog te kataložni opis (osnovne elemente koji opisuju knjigu);
- pretraživati fondove knjižnica putem e-kataloga (NSK, OŠ);
- naučiti pronaći knjigu uz pomoć on-line kataloga;
- znati pronaći odgovor na pitanje ima li određena knjižnica neku jedinicu knjižnične građe, koliko ih ima i koji im je trenutni status;
- samostalno uočiti koje knjige nekog autora ima knjižnica;
- znati pronaći izvore informacija za samostalnu izradu učeničkog rada
- cijeniti opće ljudsko znanje pohranjeno u knjižnicama, ali i dostupnost podataka na mreži

UVOD I PONAVLJANJE

knjižnica = biblioteka (grč. biblíon: knjiga + grč. thékē: posuda, ormar, spremište) = spremište knjiga

Školske knjižnice su važna karika u suvremenom odgojno-obrazovnom procesu, ne samo produženi kabinet za hrvatski jezik, za posudbu lektire. Nova zadaća školske knjižnice jest **uvođenje učenika u svijet informacija poučavajući ih samostalnoj uporabi različitih izvora informacija i znanja** tj. stvaranje informacijski pismenog učenika koji je naučio kako učiti.

Dosad smo naučili da u knjižnicama imamo **različite izvore znanja i informacija** koje dijelimo s obzirom na medij na **knjižnu i neknjižnu** građu.

Naučili smo tražiti lektiru na polici prema **DOBNOJ KLASIFIKACIJI (M D O N I)**, po razredima). Također, u tom je velika pomoć **SIGNATURA** (na naljepnici) koja određuje mjesto na polici. No, naučili smo i da je cjelokupna ljudska znanost podijeljena u **9 skupina** koju zovemo **UNIVERZALNA DECIMALNA KLASIFIKACIJA** (UDK) te da stručne knjige imaju oznaku UDK (broj od 0 do 9) umjesto slova M D O N i l.

Kako je 'lektira' složena u knjižnici?!

DOBNA KLASIFIKACIJA

- M** • KNJIŽEVNOST ZA NAJMLAĐE (1. razred) 6 – 7 god.
- D** • DJEČJA KNJIŽEVNOST (2. - 6. razred) 8 – 12 god.
- O** • KNJIŽEVNOST ZA MLADE (OMLADINSKA) (7. - 8. razred) 13-15 g.
- N** • NARODNA (USMENA) KNJIŽEVNOST
- I** • IGROKAZI

SIGNATURA

= oznaka za mjesto na polici

sastoji se od 3 dijela:

- oznake za književnost (DOBNA KLASIFIKACIJA: M, D, O, N, I)
- prva TRI slova prezimena AUTORA (velika)
- prvo slovo DJELA (malo)

Iveljić, Nada:
Božićna bajka
SIGNATURA: M IVE b U196

Kušan, Ivan:
Koko u Parizu
SIGNATURA: D KUŠ k U2528

UDK (UNIVERZALNA DECIMALNA KLASIFIKACIJA)

sveukupna znanost je podijeljena u 9 skupina:

- 0 – općenito (enciklopedije, leksikoni, rječnici, atlas...)
 - 1 – filozofija, psihologija
 - 2 – religija, teologija
 - 3 – društvene znanosti (pravo, ekonomija, sociologija, pedagogija...)
 - 5 – prirodne znanosti (matematika, fizika, kemija, astrologija, biologija...)
 - 6 – primijenjene znanosti (medicina, strojarstvo, elektrotehnika, tehnologija...)
 - 7 – umjetnost (likovna i glazbena) i sport, rekreacija
 - 8 – jezik, književnost ----- u OŠ: DOBNA KLASIFIKACIJA
 - 821.163.42 – hrvatska književnost
 - 821.111 – engleska
 - 821.112.2 – njemačka
 - 821.133.1 – francuska
 - 821.134.2 – španjolska
 - 821.131.1 – talijanska...
 - 9 – povijest, zemljopis

određuju pripadnost pojedinoj znanosti ili umjetnosti

SIGNATURA

= oznaka za mjesto na polici

sastoji se od 3 dijela:

- oznake za znanost (UDK 0 - 9)
- prva TRI slova prezimena AUTORA (velika)
- prvo slovo DJELA (malo)

Buntak, Franjo:
Povijest Zagreba (9)
SIGNATURA: 94(497.5) BUN p N382

Polonijo, Mirko:
Matematičke razbibrige (5)
SIGNATURA: 51 POL m N45

KATALOG / KATALOZI

Treba li knjižnica imati popis knjiga?

To se zove **KATALOG** - popis sve građe koja se nalazi u određenoj knjižnici, a sređen je po nekom kriteriju pa tako postoje **autorski, naslovni, predmetni**, stručni, tematski i razni interni katalozi. Katalog može biti u obliku listića (ručno pretraživanje kataloga) ili **online baze podataka** (računalno pretraživanje). Danas se služimo e-katalogima (online katalogima) koje pretražujemo računalno.

Da bi se neka knjiga upisala u katalog treba je opisati! To je **KATALOŽNI OPIS** – podaci se prepisuju s: naslovna stranica – govori o knjizi osnovne podatke (autor – pisac (književnik ili znanstvenik); naslov djela (samostalno djelo ili zbirka); izdavač = objavljuje knjigu; ilustrator; prevoditelj; mjesto izdanja; godina izdanja; predgovor, pogovor, sadržaj, kazalo / indeks; materijalni opis: broj stranica, ilustr. u bojama, visina knjige

VRSTE KNJIŽNICA – ovisno o vrsti korisnika (učenici, studenti, građani...) **razlikujemo:**

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA

– jedina nacionalna knjižnica, najveća i najstarija u RH: prostire se na 44.432 m², 130 km polica s knjigama, oko 3,5 milijuna svezaka, valjana članstva 15.056 u 2018., 46 digitalnih zbiraka...

NSK = NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA

- o prikuplja i čuva pisano i tiskano kulturno nasljeđe Hrvatske, oslanjajući se prvenstveno na **obvezni primjerak** (čuvarica pismenosti)
- o nabavom knjižnične građe čiji je
 - autor **Hrvat** (neovisno o tome gdje je izašla i na kojem jeziku), te
 - one napisane **hrvatskim jezikom** (bez obzira na mjesto izdavanja/tiskanja i nacionalnost autora), kao i
 - **inozemne literature o Hrvatskoj i Hrvatima** nadograđuje svoju ulogu nacionalne knjižnice Hrvata
- o dio svoje **sveučilišne uloge** ispunjava nabavom i inozemne znanstvene i stručne literature, uvažavajući potrebe **svih sveučilišta** u Hrvatskoj

sova – simbol mudrosti

STARA ZGRADA NSK – MARULIĆEV TRG 2 I OD 1995.G. HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

"Secesijska ljepotica"
sagrađena 1913.g.

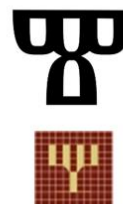
DAN NSK – 22. VELJAČE MISAL PO ZAKONU RIMSKOGA DVORA, 22.02.1483. (537 600.)

- o **prva** hrvatska tiskana knjiga (**hrvatski prvotisak**)
- o tiskana na **hrvatskom jeziku i pismu** (glagoljica), na dan Katedre sv. Petra (22.02.)
- o svjedoči o društvenom, gospodarskom, kulturnom i intelektualnom potencijalu Hrvata u drugoj polovini 15. stoljeća
- o <https://glagoljica.hr/?pr=iiif.v.a&id=13837&tify=%22view%22-%22info%22>

DAN NSK – 22. VELJAČE MISAL PO ZAKONU RIMSKOGA DVORA, 22.02.1483. (537 600.)

- o Kao **logotip** Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu odabrano je **slovo** uglate glagoljice **lže** (transliterirano latiničko „l“), a preuzeto je upravo iz Misala

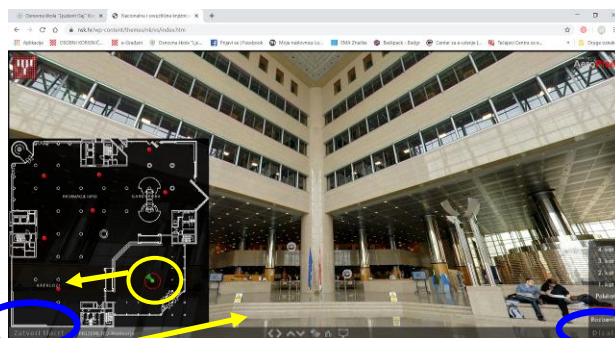
NOVA ZGRADA NSK HRV. BRATSKJE ZAJEDNICE 4 (TRNJE), ZAGREB OTVORENA 28. SVIBNJA 1995. G.

"Panteon hrvatske knjige"

NSK osnovana 1607.g. - 2007.g.
proslava 400. obljetnice

VIRTUALNA ŠETNJA NSK

Pomoć (video): <https://www.loom.com/share/4ec10a84085c427d9839f3a029273ab3>

Direktna poveznica: <https://www.nsk.hr/wp-content/themes/nk/vs/index.htm>

ONLINE ili E-KATALOG NSK

Kako koristiti e-katalog NSK (video): <https://www.loom.com/share/61874cb4e6824afeaba533c2987ec290>

ZADATAK 1.

Pretraži on-line katalog NSK po naslovu i autoru. U tražilicu kataloga upiši sljedeće pojmove i dopiši koje si informacije dobio/la:

a. **ROMEO I JULIJA** - po naslovu

- pronađeno: _____ zapisa (naslova)

- najstarije izdanje: _____ godina

b. **SHAKESPEARE** (William) - po autoru

- pronađeno: _____ različitih naslova tog autora

- navedi još jedno djelo istog autora te ispiši izdavača knjige, mjesto i godinu izdanja

KNJIŽNICA OŠ „LJUDEVIT GAJ“ KRAPINA

Kako koristiti **E-KATALOG ŠKOLSKE KNJIŽNICE** (video):

<https://www.loom.com/share/e4de68efa96649abbf8627ba9c42e5e7>

ZADATAK 2.

Otvori web-stranicu svoje škole i otvori polja **Knjižnica** (slika). Otvori podpolje E-KATALOG. Pretraži e-katalog svoje knjižnice (OŠ Gaj) i napiši koje si informacije dobio/la, ako upišeš tražene pojmove:

a. **HEMINGWAY** Ernest - (prema: **SVI KRITERIJI**) - (koliko zapisa?)

- pronađeno: _____ zapisa

b. **STARAC I MORE** – prema **KRITERIJU: NASLOV** (koliko naslova i ukupno knjiga?)

- pronađeno: _____ različita naslova

- koliko je **UKUPNO KNJIGA** tog naslova: _____ + _____ = _____ knjiga

c. **LJUBAV** – prema **KRITERIJU: PREDMETNICA** (koliko zapisa?; navedi 1 naslov)

- pronađeno: _____ zapisa (naslova)

- naslov: _____

EVALUACIJA I KVIZ:

<https://forms.gle/84tMYwoThC7NYEfz9>